

Kompozíciók a sík egybevágóságai körében

Jelölések:

$E_{\mathbf{v}}$: eltolás a $\mathbf{v}$ vektorral,

T_e : tükrözés (síkban) az e egyenesre,

$F_{P,\alpha}$: forgatás (síkban) a P pont körül α forgásszöggel,

τ_P : tükrözés a P középpontra (síkban $\tau_P = F_{P,\pi}$).

1. Milyen e, f egyenesekre teljesül $T_e(f) = f$?
2. Milyen e, f egyenesekre teljesül $T_f \circ T_e = T_e \circ T_f$?
3. Legyenek e, f és g párhuzamos egyenesek a síkban. Milyen transzformáció a $T_g \circ T_f \circ T_e$ kompozíció?
4. Tegyük föl, hogy a síkbeli e, f és g egyenesek a közös P ponton haladnak át. Mutassuk meg, hogy a $T_g \circ T_f \circ T_e$ kompozíció tengelyes tükrözés. Jellemezzük az egyeneseket azzal az irányított szöggel, amelyet valamely rögzített, P -n átmenő egyenessel zárnak be, és fejezzük ki a kompozíció tengelyéhez tartozó szöget az e -hez, f -hez és g -hez tartozó α, β , illetve γ szöggel.
5. A síkban adott P pont esetén hogyan kell az e és f egyeneseket megválasztani, hogy $T_f \circ T_e = \tau_P$ teljesüljön?
6. Adottak az $F_{P,\alpha}$ és $F_{Q,\beta}$ forgatások a síkon ($P \neq Q$). Igazoljuk, hogy a két forgatás szorzata $\alpha + \beta$ szögű forgatás, ha $\alpha + \beta \not\equiv 0 \pmod{2\pi}$, és eltolás egyébként. Ha a kompozíció forgatás, találjunk eljárást a középpont megszerkesztésére. (Útmutatás: Állítsuk elő a forgatásokat két-két tükrözés szorzataként, vegyük észre, hogy a PQ egyenes kétszer is szerepeltethető.)
7. Legyen ABC negatív körüljárású háromszög a síkon, szögei legyenek rendre α, β, γ . Bizonyítsuk be, hogy az $F_{C,2\gamma} \circ F_{B,2\beta} \circ F_{A,2\alpha}$ kompozíció identikus. (Útmutatás: Használjunk tükrözéseket.)